

IZVEDBENI SKLEP KOMISIJE (EU) 2021/1877**z dne 22. oktobra 2021****o okviru ukrepov za vključevanje programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota za obdobje 2021–2027****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 165(4) in 166(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Erasmus+, programa Unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013 ⁽¹⁾ in zlasti člena 15 Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/888 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Evropska solidarnostna enota ter razveljavitvi uredb (EU) 2018/1475 in (EU) št. 375/2014 ⁽²⁾ ter zlasti člena 16(2) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je večkrat izrazil potrebo po okrepitvi in razširitvi programa Erasmus+. V posvetovanjih o vmesni oceni programa Erasmus+ (2014–2020), uvedene z Uredbo (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, in o programu, ki naj bi navedeni program nadomestil ⁽⁴⁾, je bila poleg tega izpostavljena potreba po ohranitvi obsega, strukture in izvedbenih mehanizmov programa Erasmus+. Hkrati je bilo ugotovljeno, da je potrebna vrsta izboljšav, na primer potreba po tem, da bi bil program Erasmus+ bolj vključujoč, enostavnejši in bolj obvladljiv za upravičence.
- (2) Tako v uredbi o programu Erasmus+ kot v uredbi o programu Evropska solidarnostna enota je določeno, da Komisija razvije okvir ukrepov za vključevanje ljudi z manj priložnostmi ⁽⁵⁾. Glede na podobnosti programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota pri nekaterih obravnavanih ciljnih skupinah (ljudih z manj priložnostmi v programu Erasmus+ in mladih z manj priložnostmi v programu Evropska solidarnostna enota), skupno naravo izvajalskih struktur obeh programov in podobnosti v strukturi financiranja bi bilo treba vzpostaviti skupen okvir ukrepov za vključevanje.
- (3) V okviru ukrepov za vključevanje bi bilo treba upoštevati področja ukrepanja za svetovne izzive iz Priloge III, točka 4, k Uredbi (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾ ter delovni načrt Evropske unije za šport za obdobje 2021–2024. Organizacije, kot so subjekti, ki prejemajo nepovratna sredstva iz programov, imajo ključno vlogo pri uresničevanju vključevanja, zlasti v smislu organizacijskega razvoja, pridobivanja in krepitev zmogljivosti pri vodenju projektov vključevanja in izpolnjevanju zahtev po dostopnosti, spodbujanja vključevanja po vsej organizaciji ter vzpostavljanja stika z udeleženci in podpiranja udeležencev pred projektom, med njim in po njem.

⁽¹⁾ UL L 189, 28.5.2021, str. 1. V nadaljnjem besedilu: uredba o programu Erasmus+.

⁽²⁾ UL L 202, 8.6.2021, str. 32. V nadaljnjem besedilu: uredba o programu Evropska solidarnostna enota. Programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota sta v nadaljnjem besedilu skupaj imenovana tudi „programa“.

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o uvedbi programa „Erasmus+“, program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport, ter o razveljavitvi sklepov št. 1719/2006/ES, 1720/2006/ES in 1298/2008/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 50).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Erasmus+, programa Unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013 (UL L 189, 28.5.2021, str. 1).

⁽⁵⁾ „Ljudje z manj priložnostmi“ so opredeljeni v členu 2(25) uredbe o programu Erasmus+ in zelo podobno so „mladi z manj priložnostmi“ opredeljeni v členu 2(4) uredbe o programu Evropska solidarnostna enota. V tem sklepu se imenovani tudi „udeleženci z manj priložnostmi“.

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. junija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, spremembi in razveljavitvi Sklepa št. 466/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2017/1601 in Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009 (UL L 209, 14.6.2021, str. 1).

- (4) V nekaterih primerih je iz finančnih razlogov manj verjetno, da bi ljudje z manj priložnostmi sodelovali v programih, bodisi zaradi svojega ekonomskega položaja bodisi zaradi višjih stroškov udeležbe, ki so posledica njihovega specifičnega položaja, kot je to pogosto v primeru invalidov. V takih primerih bi se njihova udeležba lahko olajšala s ciljno usmerjeno finančno podporo.
- (5) Zaradi nezadostne obveščenosti o razpoložljivosti namenskih ukrepov za ljudi z manj priložnostmi je lahko udeležba teh ciljnih skupin manjša. Okrepiti je treba prizadevanja za večjo seznanjenost ter povečanje njihove ravni obveščenosti in ozaveščenosti o obstoječih priložnostih in dostopu do njih.
- (6) Organizacije so pozvane, da vključevanje in raznolikost obravnavajo v skladu s svojimi potrebami in potrebami svoje skupnosti. Osebe, ki se v svojih organizacijah ukvarja posebej z vprašanji vključevanja in raznolikosti ter z udeleženci z manj priložnostmi, lahko izkoristi sodelovanje s kolegi iz drugih organizacij za podporo ljudem z manj priložnostmi. Organizirajo se lahko različne oblike podpore, kot so usposabljanje ter priložnosti za vzajemno učenje in sledenje na delovnem mestu, da bi se povečala njihova zmogljivost na tem področju.
- (7) Močan podporni pristop za udeležence z manj priložnostmi je ključnega pomena za odpravo ovir za njihovo polno udeležbo v programih.
- (8) Vključevanje in raznolikost sta del meril za izbor vlog za financiranje in dodelitev finančne podpore. V postopku dodelitve nepovratnih sredstev se lahko da prednost kakovostnim projektom, ki dejavno obravnavajo vključevanje in raznolikost ter vključujejo udeležence z manj priložnostmi.
- (9) Z ljudmi z manj priložnostmi bi bilo treba vzpostaviti stik v njihovem lastnem okolju, in sicer tako, da se pristop prilagodi njihovim specifičnim potrebam po informacijah in dostopnosti. Pomembna dejavnika uspeha pri zagotavljanju informacij premalo zastopanim skupinam sta sodelovanje z deležniki, ki delajo s temi ciljnimi skupinami, ter vključevanje uporabnikov na lokalni in regionalni ravni.
- (10) Z namenskimi aktivnostmi spremljanja na podlagi sklopa specifičnih kazalnikov bi bilo treba zagotoviti kvalitativne in kvantitativne podatke za postopno podporo še bolj strateški in ciljno usmerjeni uporabi proračunskih sredstev, razpoložljivih v okviru programov.
- (11) Ukrepi za vključevanje so v nacionalnem okviru lahko že vzpostavljeni. Dopolnjevanje in sinergije z ukrepi, vzpostavljenimi s tem okvirom, lahko prispevajo k večjemu učinku pri vzpostavljanju stika z udeleženci z manj priložnostmi in podpiranju teh udeležencev.
- (12) Ta sklep in akcijski načrti za vključevanje, ki iz njega izhajajo, bi morali spoštovati temeljne pravice in načela, priznana v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah ⁽⁷⁾. Prav tako bi morali zagotavljati polno spoštovanje pravice do nediskriminacije in spodbujati uporabo člena 21 Listine.
- (13) Akterji, ki sodelujejo pri procesu zagotavljanja večje vključujočnosti in raznolikosti v programih Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota, so raznovrstni in prispevajo k razvoju idej ter novih ali izboljšanih mehanizmov ter delujejo kot ključni multiplikatorji prizadevanj za vključevanje in raznolikost –

(7) V nadaljnjem besedilu: Listina.

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

1. Ta sklep vzpostavlja okvir ukrepov za vključevanje za programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota za obdobje večletnega finančnega okvira 2021–2027.
2. Določa cilje okvira ter ukrepe in mehanizme, ki naj bi se izvedli.

Člen 2

Cilji okvira ukrepov za vključevanje

1. Splošni cilj okvira ukrepov za vključevanje je olajšati dostop do programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota ljudem z manj priložnostmi, zagotoviti uvedbo ukrepov za odpravo ovir, ki bi lahko preprečevale tak dostop, in služiti kot podlaga za nadaljnje smernice za izvajanje, kot so določene v Prilogi. Na podlagi načela, da morata biti programa dostopna vsem, ne glede na ovire, s katerimi se ljudje lahko soočajo, je cilj zagotoviti, da nihče ni prezrt, in prispevati k bolj vključujočim družbam.
2. Okvir ukrepov za vključevanje ima štiri specifične cilje:
 - (a) integracija vključevanja in raznolikosti kot horizontalne prednostne naloge in vodilnega načela;
 - (b) zagotavljanje ponudbe vključujočih značilnosti in mehanizmov pri zasnovi programov in proračunskih sredstev, dodeljenih njunim ukrepom, ter upoštevanje osredotočenosti na vključevanje in raznolikost v vseh fazah upravljanja programov;
 - (c) vzpostavitev skupnega razumevanja o osebah, ki se lahko štejejo za ljudi z manj priložnostmi, in spodbujanje pozitivnega pristopa k raznolikosti;
 - (d) podpiranje organizacij upravičenk pri vzpostavljanju več visokokakovostnih projektov, ki obravnavajo vključevanje in raznolikost, ter pri oblikovanju in izvajanju projektov na bolj vključujoč in raznolik način.
3. V Prilogi k temu sklepu je neizčrpen seznam ukrepov, ki jih je Komisija sprejela oziroma jih bo sprejela, da bi zagotovila smernice za izvajanje ukrepov za vključevanje v okviru programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota.

POGLAVJE II

UKREPI ZA VKLJUČEVANJE

Člen 3

Oblike učenja

Programa nudita prožne in dostopne oblike učenja, da se omogoči stik z velikimi ciljnim skupinami, s čimer se poveča vključevanje ljudi z manj priložnostmi v aktivnosti na področju izobraževanja in usposabljanja, mladine, športa ter solidarnosti.

Člen 4

Podpora udeležencem z manj priložnostmi

Na voljo se dajo ustrezno financirani mehanizmi, ki udeležencem z manj priložnostmi omogočajo ustrezno pripravo in podporo pred njihovo udeležbo v programih, med njo in po njej, kot so pripravljali obiski, jezikovna podpora, okrepljeno mentorstvo in inštruiranje.

Člen 5

Podpora organizacijam

Vzpostavijo se mehanizmi, katerih namen je:

- (a) podpirati organizacije pri uresničevanju vključevanja, zlasti v smislu organizacijskega razvoja, dostopnosti in interakcije z udeleženci z manj priložnostmi pred projektom, med njim in po njem. Taki mehanizmi so lahko v obliki podpornih aktivnosti za osebje, ki se ukvarja posebej z vključevanjem in raznolikostjo v organizacijah, kot so možnosti usposabljanja in tematskega mreženja, z namenom sodelovanja pri podpiranju ljudi z manj priložnostmi in zagotavljanja vključujočih izbirnih postopkov;
- (b) podpirati organizacije v njihovi ključni vlogi vzpostavljanja stika s potencialnimi udeleženci z manj priložnostmi in ozaveščanja teh udeležencev o različnih možnostih in podpornih mehanizmih, ki jih ponujata programa.

Člen 6

Finančna podpora

1. Programa udeležencem z manj priložnostmi zagotavljata ustrezne ravni finančne podpore, pri čemer prispevata k odpravi ovir, ki jim preprečujejo, da bi enako kot svoji vrstniki oziroma kolegi sodelovali v aktivnostih programov. Pri tem se upoštevajo najprimernejši mehanizmi za dodelitev take podpore.
2. V okviru programov se da na voljo okrepljena finančna podpora za organizacije, ki delajo z udeleženci z manj priložnostmi, da se priznajo dodatna prizadevanja, ki so vzpostavljena za učinkovito vključevanje teh ciljnih skupin v njihove projektne aktivnosti.

Člen 7

Izbirni postopek

V postopku dodelitve nepovratnih sredstev se lahko da prednost kakovostnim projektom, ki dejavno obravnavajo vključevanje in udeležbo udeležencev z manj priložnostmi.

Člen 8

Do uporabnikov prijazna programska dokumentacija

Programa zagotavljata, da so prijavn in referenčni dokumenti uporabnikom prijazni ter dostopni in na voljo v različnih jezikih. Ti dokumenti so jasno strukturirani in napisani v preprostem jeziku, da se podprejo potrebe ljudi z manj priložnostmi.

Člen 9

Aktivnosti usposabljanja

V okviru programov se lahko zagotovijo finančna sredstva za aktivnosti usposabljanja, namenjene vključevanju ljudi z manj priložnostmi, med drugim za strokovnjake, delavce v stroki, osebje organizacij in udeležence. Namen teh aktivnosti usposabljanja je ustvarjanje priložnosti za izmenjavo dobrih praks, krepitev kompetenc in spodbujanje inovativnih idej v zvezi z ukrepi za vključevanje.

Člen 10

Podporni pristop

Programa zagotavljata kakovostno podporo ukrepom za vključevanje prek nacionalnih agencij programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota ter Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (v nadaljnjem besedilu: EACEA), pa tudi prek struktur, kot so podporni centri SALTO (centri za podporo ter priložnosti za napredno učenje in usposabljanje) za vključevanje in raznolikost.

Člen 11

Aktivnosti obveščanja

Informiranje in ozaveščanje o priložnostih, ki jih ponujata programa, in mehanizmih za podporo vključevanju je morda treba izvajati in prilagoditi glede na nacionalne in sektorske okoliščine za vsako kategorijo udeležencev z manj priložnostmi. V ta namen se izvajalske organizacije spodbuja k zagotavljanju ustreznega in dostopnega informativnega gradiva, uvedbi različnih kanalov za vzpostavljanje stika in informiranje, izmenjavi dobrih praks ter proaktivnemu in ciljno naravnemu navezovanju kontaktov z organizacijami, dejavnimi na področju vključevanja in raznolikosti. Te naloge izvajajo zlasti nacionalne agencije programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota. V podporo izvajanju teh nalog se v nacionalnih agencijah imenujejo uslužbenci, pristojni za vključevanje in raznolikost.

POGLAVJE III

SPREMLJANJE IN POROČANJE

Člen 12

Aktivnosti spremljanja

1. Zadevne podatke celotno trajanje programov zbirajo zlasti Komisija, nacionalne agencije programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota ter EACEA, in sicer z mešanico virov, kot so orodja IT, ki podpirajo izvajanje programov, ali ankete med udeleženci.
2. Naloge spremljanja izvaja Komisija ob pomoči nacionalnih agencij programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota ter EACEA ter z *ad hoc* analizo, pri čemer se upoštevajo veljavna pravila o varstvu podatkov in postopki za obdelavo občutljivih osebnih podatkov.

Člen 13

Akcijski načrti za vključevanje

1. Nacionalne agencije programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota kot sestavni del svojih programov dela pripravijo akcijske načrte za vključevanje, ki temeljijo na tem okviru ukrepov za vključevanje ter pri katerih se posebej upoštevajo specifični izzivi pri dostopu do programov v nacionalnem kontekstu. Komisiji redno poročajo o napredku pri izvajanju svojega akcijskega načrta za vključevanje.
2. Komisija redno spremlja izvajanje teh akcijskih načrtov za vključevanje.
3. Komisija nacionalnim agencijam po potrebi predloži priporočila in pripombe v zvezi z njihovimi akcijskimi načrti za vključevanje z namenom izboljšati zasnovo in izvajanje vsebine teh akcijskih načrtov ter nadaljnje ukrepanje v zvezi s tem.

Člen 14

Poročanje

Komisija redno objavlja poročila o napredku pri izvajanju ukrepov za vključevanje, zlasti z vmesno oceno programov in letnim poročanjem.

Člen 15

Dopolnjevanje in sinergije

1. Pri izvajanju ukrepov za vključevanje lahko nacionalne agencije zagotovijo dopolnjevanje z drugimi obstoječimi nacionalnimi ukrepi za vključevanje, da se čim bolj poveča učinek teh prizadevanj na udeležence z manj priložnostmi.
2. Teži se k sinergijam z drugimi skladi Unije in nacionalnimi sredstvi, da se ljudem z manj priložnostmi omogočita večji učinek in okrepljena podpora.

POGLAVJE IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 16

Soustvarjanje

1. Izvajanje teh ukrepov za večjo vključujočnost in raznolikost v programih poteka v duhu soustvarjanja v stalnem dialogu z zadevnimi deležniki, zlasti mednarodnimi in nacionalnimi organizacijami in mrežami, dejavnimi na področju vključevanja in raznolikosti, strokovnjaki, delavci v stroki in udeleženci samimi, nacionalnimi agencijami programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota, EACEA, podpornimi centri SALTO, odborom Erasmus+ ter predstavniki drugih institucij Unije.
2. Ta dialog lahko poteka v najrazličnejših okoljih, od dogodkov na evropski ravni do *ad hoc* delovnih skupin, ciljno usmerjenih posvetovanj ter priložnosti za usposabljanje in mreženje, bodisi fizično, spletno ali v hibridni obliki.

Člen 17

Začetek veljavnosti

Ta sklep začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju, 22. oktobra 2021

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA

Smernice za izvajanje ukrepov za vključevanje za programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota

Komisija lahko v posvetovanju z deležniki nadalje razvije podrobnosti izvajanja ukrepov za vključevanje iz tega sklepa v obliki smernic za izvajanje, ki se dopolnjujejo in posodablajo skozi celotno trajanje programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota za obdobje 2021–2027.

Naslednje smernice se lahko razvijajo in postopno izpopolnjujejo kot del rednega življenjskega cikla programov:

1. **Programski referenčni dokumenti:** Komisija lahko smernice glede načinov izvajanja ukrepov za vključevanje in raznolikost deležnikom zagotovi v dokumentih, kot so razpis za zbiranje predlogov in programska vodnika, v smernicah za strokovnjake, ki ocenjujejo predloge projektov, ter v prijavnih obrazcih in drugih tehničnih dokumentih, kot je strategija za vključevanje in raznolikost ⁽¹⁾.

2. **Aktivnosti v okviru upravljanja nacionalnih agencij programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota:** Nacionalne agencije v okviru postopka rednega ocenjevanja zagotovijo informacije o učinku svojih nacionalnih načrtov na področju vključevanja in raznolikosti ter o tem, kako prispevajo k splošnim ciljem programov glede vključevanja in raznolikosti na ravni Unije.

3. **Komunikacijsko gradivo in strateške smernice:** Poleg programskih referenčnih dokumentov lahko Komisija pripravi dodatne smernice s koristnimi priporočili, zgodbami o uspehu in dobrimi praksami, namenjene nacionalnim agencijam programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota ter Evropski izvajalski agenciji za izobraževanje in kulturo (EACEA), organizacijam upravičenkam in potencialnim udeležencem z manj priložnostmi, z namenom kvalitativne podpore izvajanju ukrepov za vključevanje in raznolikost ter ozaveščanja o različnih priložnostih, ki so na voljo. Ta gradiva in smernice se pripravijo s soustvarjanjem z zadevnimi deležniki na tem področju.

Komisija po potrebi ob podpori zadevnih izvajalskih struktur zagotovi širok doseg gradiva iz drugega pododstavka, točka 3. To se izvaja prek namenskih spletišč, kanalov družbenih medijev in drugih oblik komunikacije v duhu zagotavljanja prepoznavnosti in ozaveščenosti med potencialnimi upravičenci in udeleženci z manj priložnostmi ter spodbujanja dejavnega udejstvovanja teh potencialnih upravičencev in udeležencev z manj priložnostmi v procesu soustvarjanja večje vključujočnosti in raznolikosti v programih Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota.

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity_sl